

4. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 375 с.
5. Гуржий А., Гапон В. Методологічні засади оцінювання та прогнозування розвитку вищої освіти України // Вища освіта України. – 2006. – №1. – С. 23–31.
6. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник / Під ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
7. О подходах к исследованию структуры профессионально-педагогической деятельности / Под ред. Н.В.Кузьминой. – Л.: ЛГУ, 1972. – 182 с.
8. Рамен Джон. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Пер. с англ. – М.: “Когито-Центр”, 2002. – 396 с.
9. Ситнов Ю.А. Грамматические навыки, знания и умения в свете теории когнитивизма // Иностраный язык в школе. – 2005. – №7. – С. 42–48.
10. Словарь иностранных слов / Под ред. И.В.Лехина, С.М.Локшиной, Ф.Н.Петрова (гл. редактор) и Л.С.Шаумяна. – М.: Из-во Сов. энциклопедия, 1964. – 784 с.
11. Сухова Л.В. Коммуникативно-ориентированное обучение иностранному языку и языковая парасреда как его системообразующий фактор // Иностраный язык в школе. – 2007. – №4. – С. 15–18.
12. Сысоева Е.Э. Формирование коммуникативной компетенции в письменной речи при обучении иностранным языкам // Иностраный язык в школе. – 2007. – №4. – С. 7–14.
13. Фоломкина С.К. Методика рецептивного и репродуктивного овладения иностранным языком // Иностраный язык в школе. – 2004. – №7. – С. 24–32.
14. Чемерис І. Нові вимоги до спеціаліста: поняття компетентності й компетенції // Вища освіта України. – 2006. – №2. – С. 84–87.
15. Шапов А.Н. Лексические навыки устной речи и чтения – основа семантической компетенции обучаемых // Иностраный язык в школе. – 2007. – №4. – С. 19–25.
16. Щукин А.Н. Новый метод интенсивного обучения // Иностраный язык в школе. – 2007. – №4. – С. 106–108.

Матвеева Е.С.

**ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАВЫКИ КАК ЭЛЕМЕНТ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ
КОМПЕТЕНТНОСТИ УЧИТЕЛЕЙ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ**

Название статьи связано с оценкой роли педагогических навыков в структуре профессионально-педагогической компетентности преподавателей иностранных языков.

Ключевые слова: “педагогические навыки”, “компетентность”, “профессионально-педагогическая компетентность”.

Matveyeva K.S.

**PEDAGOGICAL SKILLS AS AN ELEMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF
TEACHERS OF FOREIGN LANGUAGES**

The name of the article is related to the estimation of role of pedagogical skills in the structure of professionally-pedagogical competence of teachers of foreign languages.

Key words: “pedagogical skills”, “competence”, “professionally-pedagogical competence”.

УДК 37.013.42:165.742

Осадча М. В.

**ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ РЕЙТИНГОВИХ ОЦІНОК
ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ-ВОЛОНТЕРІВ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

У статті розглянуто динаміку формування особистісних якостей студентів-волонтерів вищих навчальних закладів до гуманно спрямованих вчинків.

Ключові слова: гуманність, якості, волонтерська робота

Актуальність проблеми. Зміни соціально-особистісних пріоритетів у суспільстві регулюють взаємостосунки між людьми відповідно до спільних інтересів. У зв'язку з цим, релігійні й філософські вчення спрямовано на вироблення та обґрунтування оцінки особистісних якостей, на доведення доцільності й необхідності її дотримання. Як правило, всі вони спрямовують дії людей на те, щоб не заподіяти шкоди іншим людям, ставитися з любов'ю й повагою до своїх батьків і близьких, допомагати бідним і скривдженим, піклуватись не тільки про себе, а й про навколишніх, творити добро, тобто бути спрямованими на гуманні вчинки, нести у собі всі якості, що відповідають нормам суспільства [3: 99-110].

Саме в процесі діяльності людина, з одного боку, інтегрує соціальні відносини навколишнього середовища, з іншого – виявляє своє ставлення до зовнішнього світу. Гуманно спрямовані вчинки особистості реалізуються в її діяльності й поведінці як соціальні якості, оскільки особистість є не тільки наслідком, а й причиною особливо значущих дій в певному соціальному середовищі.

На думку науковців, соціальна якість людини – сукупність взаємопов'язаних елементів, зумовлених особливостями соціальної взаємодії особистості з іншими людьми в конкретних історичних умовах [4]. До елементів, що складають соціальні якості людини, належать соціально визначена мета її діяльності; виконувані соціальні ролі; очікування щодо цих ролей; норми і цінності (культура), якими вона керується в процесі діяльності; система знаків, котру використовує; сукупність знань, що дають змогу виконувати прийняті на себе ролі та орієнтуватися в навколишньому світі; рівень освіти і спеціальної підготовки; соціально-психологічні особливості; активність і ступінь самостійності в прийнятті рішень[4].

Узагальнене відображення сукупності істотних соціальних якостей особистості, що повторюються і становлять певну соціальну спільність, фіксується в понятті “соціальний тип особистості”. Під час визначення соціальної типології особистості за основу беруть категорію “суспільна формація”. Зведення аналізу суспільної формації до аналізу особистості дає змогу розкрити в особистості істотне, типове, яке виявляється в конкретно-історичній системі соціальних відносин, у межах певного класу, соціальної групи, соціального інституту і соціальної організації, до яких ця особистість належить [3: 100].

Науковці пов'язують з поняттям “Гуманізм” – одну з фундаментальних характеристик суспільного буття і свідомості, сутність якого полягає в ставленні до людини як вищої цінності, що виявляється в альтруїзмі, бажанні творити добро, допомагати людям, милосерді, співчутті” [3: 102].

Гуманне виховання підростаючого покоління є однією з актуальних проблем сьогодення, спричинене необхідністю створення в суспільстві моральної атмосфери, яка сприяла б утвердженню в усіх ланках суспільного життя гуманного ставлення до людини, вимогливості до себе й інших, чесності, довіри, поєднаної з високою відповідальністю [3: 106-107].

Кожна людина має власні ідеї, мету, думки і почуття. Ці індивідуальні якості визначають зміст і характер її поведінки і переважно залежать від гуманістично спрямованого виховання та формування ціннісних та моральних якостей [2: 208-209].

У вітчизняній і зарубіжній педагогічній теорії та практиці загально визнаним є положення про те, що розвитку у особистості готовності до гуманних вчинків сприяє створення емоційного благополуччя. У дослідженнях педагогів і психологів проблема виховання гуманності представлена такими категоріями, як “милосердя” (І. Княжева), “чуйність” (М. Воробйова, Т. Пономаренко), “співчуття”, “співпереживання” (Г. Кошелева, Л. Стрелкова), “гуманні стосунки” (Л. Артемова, А. Гончаренко, В. Котирло, В. Павленчик), “турботливість” (І. Дьоміна, М. Тимошенко), “взаємодопомога” (А. Виноградова, Л. Пенъєвська, Т. Поніманська, Т. Репіна).

Під кутом зору сучасної педагогіки це означає задоволення потреби в спілкуванні з дорослими (батьками, вихователями), розвиток доброзичливих стосунків між людьми, їхніх

гуманних почуттів, сформованість людського товариства та ін. Навчити людину “бачити й відчувати” людей, взаємодіяти з ними – одне з важливих і складних завдань виховання. На думку І. Беха, Л. Коваль, О. Кононко, О. Сухомлинської, сучасна ситуація характеризується тим, що чітке уявлення про те, що таке “добро” і “зло”, змінила тривожна невизначеність, а тому серед проблем реформування освіти в теоретико-методологічному аспекті виділяють як актуальну проблему нормативності і цінності освіти й виховання. З одного боку, це зумовлено формалізацією, стандартизацією, створенням освітніх стандартів, а з іншого – браком чіткого уявлення про норми – ідеали, норми – зразки, норми – цінності. Як підкреслює І. Бех, розв’язання цих проблем вимагає особливого підходу до виховання гуманної поведінки особистості, що ґрунтується на постійному створенні загальнозначущих гуманних вчинків як практичному втіленні відповідних норм гуманності [1: 215]. Як зазначала О. Кононко, це особливо важливо під час формування та вдосконаленні якостей тієї особистості, яка опосередковано спрямовує свою діяльність на підтримку та допомогу навколишнім – у особистості волонтера, у характері якого повинні домінувати якісні ціннісно-мотиваційні нормативні риси [1: 250]. Незважаючи на це недостатньо дослідженим залишається питання формування гуманних якостей студентської молоді. На нашу думку, проблема формування гуманних якостей студентів вищих навчальних закладів є актуальною в суспільстві, яке знаходиться в кризовому стані. Ми вирішили перевірити та визначити домінуючі гуманні якості студентів-волонтерів вищих навчальних закладів.

Мета статті – визначення готовності студентів-волонтерів до гуманно спрямованих вчинків.

Об’єкт дослідження – особистість студента-волонтера вищого навчального закладу.

Предмет дослідження – домінуючі особистісні якості студента-волонтера.

З огляду на мету дослідження – вияв якостей гуманності студентів – було застосовано методика “Якості волонтера”, що допомогла нам визначити їх ставлення до якостей, необхідних студенту під час волонтерської роботи.

Діагностика проводилася за допомогою процедури ранжування. Було надано студентам бланк із переліком 20-ти різних якостей, необхідних студенту-волонтеру, з пропозицією їх проранжувати: комунікабельність, комунікативність; чуйність; розуміння іншої людини; компетентність; довіра; почуття гумору, веселість; спокійність, врівноваженість; повага до колег по роботі; організованість; пунктуальність; уміння вислухати, зрозуміти та допомогти іншій людині; упевненість у собі; благодійність; вдячність; співчуття; доброта; вміння знаходити вихід із ситуації; організаторські здібності; терпимість; дружелюбність; милість; співчуття. Для цього було обрано анкету визначення особистісних якостей “Рейтингові оцінки”, що дозволяє визначити структуру якостей. У свою чергу, рейтингова оцінка – одна з форм здійснення контролю якості роботи об’єктивного оцінювання рівня працездатності та професійної компетентності. Анкетуванням було охоплено студентів спеціальностей: “Соціальна робота”, “Технологічна освіта”, “Екологія” “Біологія”, “Фізика”, “Психологія” чисельністю 118 осіб – волонтерів двох вузів: Херсонського державного університету та Таврійського національного університету ім. В.І.Вернадського, які показали наступні результати. Студенти ХДУ та ТНУ відповідно надали більшої переваги таким якостям як вдячність (32%; 20%), милість (20%; 29%), довіра (24%; 18%), чуйність(26%; 26%), благодійність (20%; 20%), а такі якості, як терпимість (5%; 10%), дружелюбність (6%; 13%), вміння вислухати (6%; 6%), співчуття(14%; 5%), доброта (12%; 8%) були віднесені на передостанні проранжировані позиції. У проведеному дослідженні нами було виділено три рівні: високий, середній та низький.

Високий рівень характеризуються найвищим ступенем сформованості всіх якостей, зазначених методикою, до нього слід віднести тих студентів, які здатні виявляти такі якості: довіра, чуйність, добро, милість, вміння вислухати, зрозуміти та допомогти іншій людині, співчуття, благодійність, вдячність, тобто студенти вміють доброзичливо, приязно, шанобливо, з повагою ставитися до людей, упевнені у чесності, щирості, добропорядності, відданість спільній справі відносно до партнера, друга, керівника.

До середнього рівня сформованості якостей, необхідних студенту-волонтеру належать такі студенти, у яких присутній прояв довіри, чуйності, добра, милості, вміння вислухати, зрозуміти та допомогти іншій людині, співчуття, благодійності, вдячності, але не в повній мірі, а саме турбота про потреби та бажання людей іноді може змінюватись неухважним відношенням до їх проблем та почуттів, доброзичливе, шанобливе та поважне ставлення до людей має нестійкий характер, індивід не вважає за потрібне завжди подобатись оточуючим, керуючись словами “усім подобатись не можливо”, бути вдячним – бажання виплачувати добром на добро може із часом то загасати то спалахувати, постійності ця риса не має.

Низький рівень всіх якостей характеризується неухважним відношенням до інтересів, думок, проблем та поведінки інших, що породжує здатність турбуватись про потреби людей, нерозуміння усіх мотивів, якими керуються люди у своїй поведінці, студент не має внутрішньої потреби приносити людям задоволення і радість, тому його поведінка не насичена шанобливим, поважним та доброзичливим ставленням до оточуючих, такий індивід, як правило, не викликає уподобання в оточуючих, оскільки його голос, обличчя, усмішка не сповненні щирості та приязні.

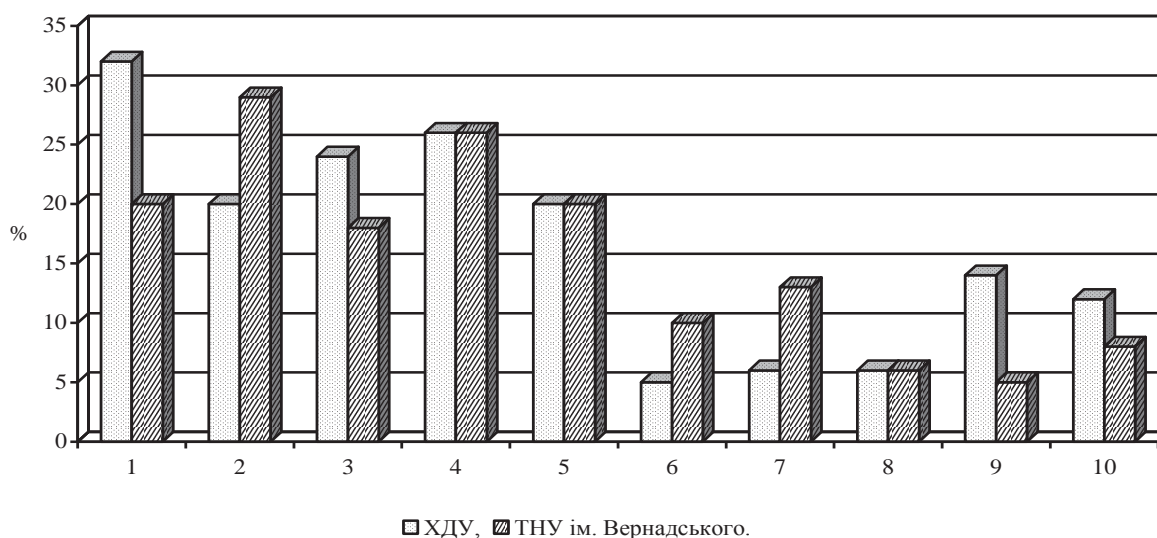

Рис. 1. Рейтингова оцінка особистісних якостей студентів ХДУ та ТНУ відповідно: 1 – вдячність; 2 – милість; 3 – довіра; 4 – чуйність; 5 – благодійність; 6 – терпимість; 7 – дружелюбність; 8 – вміння вислухати; 9 – співчуття; 10 – доброта (констатувальний етап).

З огляду на вибір домінуючих якостей виникла потреба для введення спецкурсу “Основи волонтерської діяльності в Україні та за кордоном”. Навчальний курс “Основи волонтерського руху в Україні та за кордоном” має за мету цілеспрямоване усвідомлення студентами базових уявлень про технології організації та проведення волонтерської роботи, методику залучення ресурсів для волонтерської роботи в Україні та за кордоном. Курс є важливим компонентом навчального плану, містить – 54 години, з них 44 – для аудиторного опрацювання, 14 годин лекцій та 26 годин практичних занять, 4 години відведено на самостійну роботу, а 6 годин у період читання курсу студенти мають приділяти на розробку творчого проекту. Програма курсу дає змогу зробити позитивний внесок у виховання гуманного ставлення до участі у волонтерській роботі; сприяла самовдосконаленню, зумовила студентів до активної участі в житті суспільства, спрямувала на формування у студентів мотивації волонтерської діяльності та оволодінням інтерактивними методами волонтерської роботи. У процесі вивчення курсу дозволяє студентам отримати знання з таких тем: “Волонтерська діяльність: поняття, сутність, зміст та мета”, “Інфраструктура волонтерського руху”, “Основи волонтерського руху: теоретичні основи вивчення”, “Робота волонтерів у соціальній сфері”, “Історія становлення волонтерського руху в Україні та за кордоном”, “Інформаційні ресурси волонтерської роботи”, “Особливості керівництва

волонтерами”, “Мотиви та мотивація волонтерської діяльності”, “Нормативно-правова основа волонтерської діяльності”, “Тренінг та соціальний проект у волонтерській роботі”.

На практичних заняттях студенти працювали у двох видах роботи: аудиторна (вивчали нормативно-правову базу з курсу, освоїли теоретичну новизну про волонтерську діяльність на Україні та за кордоном) та позааудиторна робота у гуманістично спрямованих акціях і шляхом написання та участі в проектах. Самостійна робота була спрямована на написання рефератів на теми: феномен волонтерства, виховна та освітня роль волонтерства, соціальні і психологічні аспекти волонтерської діяльності, волонтерство та громадянське суспільство, правові норми та законодавча база волонтерської діяльності тощо. Рекомендовані теми курсових робіт: “Інфраструктура волонтерської діяльності”, “Міжнародна діяльність волонтерських загонів”, “Значення волонтерської діяльності в процесі її історичного становлення на Україні” тощо. Розробка соціальних проектів з наступних тем: “Підготовка волонтерів для роботи з дітьми, що мають вади зору”, “Організація дозвілленої діяльності дітей-інвалідів”, “Волонтерський рух та благодійні організації” тощо. Особлива увага студентів приділялась тренінговій роботі, що було спрямовано на допомогу в надзвичайних ситуаціях, реабілітації соціально-занедбаних дітей; розраховано на незахищені верстви населення, проводяться з дітьми молодшого шкільного віку, з них: тренінг для студентів вищих навчальних закладів з теми: “Волонтери для дітей з девіантною поведінкою”, тренінг для студентів вищих навчальних закладів на тему: “Волонтери для дітей сиріт”, тренінг для студентів вищих навчальних закладів на тему: “Волонтери для дітей, які постраждали від стихійного лиха”, тренінг для студентів вищих навчальних закладів з теми: “Волонтери для дітей трудових мігрантів” тощо.

На наступному етапі, що проводився з тими ж студентами, виявлені нові позиції щодо якостей притаманних студенту-волонтеру рейтингова оцінка мала такий вигляд: вдячність (32%; 20), милість (20%; 29%), довіра (27%; 19%), чуйність (26%; 26%), благодійність (20%; 20%), а таким якостям, як терпимість (18%; 12%), дружелюбність (8%; 14%), уміння вислухати (6%; 6%), співчуття (14%; 5%), доброта (13%; 9%).

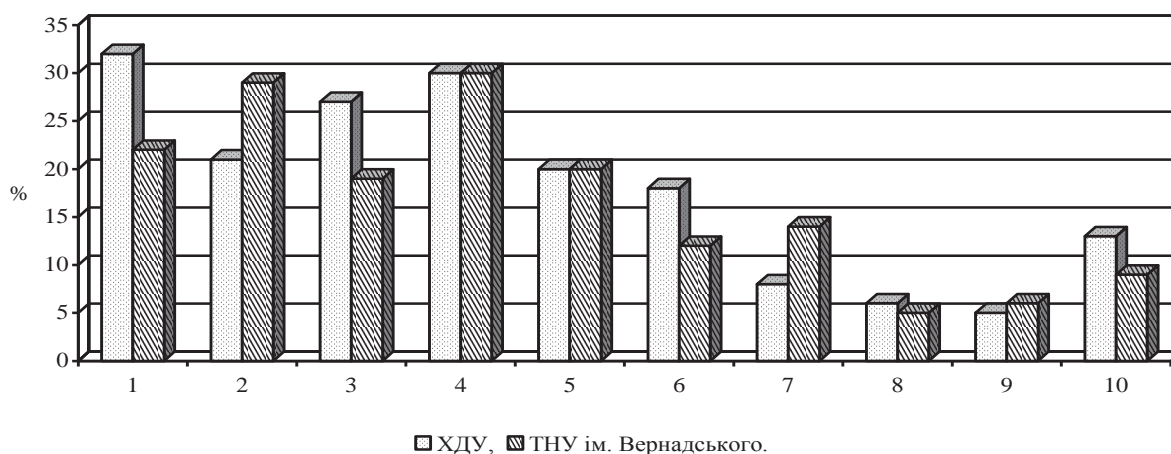

Рис. 2. Оцінка особистісних якостей студентів ХДУ та ТНУ відповідно: 1 – вдячність; 2 – милість; 3 – довіра; 4 – чуйність; 5 – благодійність; 6 – терпимість; 7 – дружелюбність; 8 – уміння вислухати; 9 – співчуття; 10 – доброта (формувальний етап).

Отже, результати свідчать про певну позитивну динаміку після впровадження курсу “Основи волонтерської діяльності в Україні та за кордоном”. Так, було з’ясовано, що позитивні зміни наявно вплинули в наступних особистісних якостях: довіра зросла в середньому з 1% до 3%; терпимість з 2% до 3%; дружелюбність з 1% до 2%; доброта зросла на 1%; без змін залишились такі якості як чуйність, благодійність, уміння вислухати тощо. З отриманих даних ми визначили рівні сформованості якостей готовності студентів-волонтерів, які в подальшому продукують спрямованість до гуманних вчинків. До високого рівня ми віднесли загальну кількість обраних студентською молоддю особистісних якостей,

що склала 35% від кількості всіх перерахованих якостей – це довіра (упевненість у чесності, щирості, добропорядності); чуйність (здатність дбати про потреби та бажання людей); добро (уміння доброзичливо, приязно, шанобливо, з повагою ставитися до людей); милість (уміння виявляти жалість, помилювання); вміння вислухати (вміння вислухати, зрозуміти та допомогти іншій людині); співчуття (здатність розуміти почуття і думки іншої людини); благодійність (потреба надавати допомогу тим, хто її дійсно потребує); вдячність (здатність виплачувати добром на добро).

Середній рівень визначив 60% домінуючих якостей, а саме: довіра (внаслідок чистішої непорядної поведінки індивід на певний час втратив довіру до людей. Заснована на чесності, щирості, добропорядності і відданості, тому свідомо індивід припускає довірливі відносини зі співучасниками соціального кола, але свідомо вважає за потрібне перевірити партнера, перш, ніж йому довіритись); терпимість (ставлення до людей з певною уважністю, остерегається будь-яких невідомих проявів поведінки); дружелюбність (доброзичливе, шанобливе та поважне ставлення до людей має нестійкий характер, індивід не вважає за потрібне завжди подобатись оточуючим, керуючись словами “усім подобатись не можливо”); доброта (схильність до добрих учинків, що заснована на жалості та співчутті, під впливом деяких життєвих обставин може виявлятися не завжди через брак часу чи більш конкретні справи).

До низького, на нашу думку, можна віднести такий рівень готовності до гуманних вчинків, в якому студенти виявили такі якості: чуйність (неуважне відношення до інтересів, думок, проблем та поведінки інших породжує здатність турбуватись про потреби людей, нерозумінні усіх мотивів, якими керуються люди у своїй поведінці, а, отже, такі якості, як великодушність, повага, благородство, співчуття, довіра – не є керівними в поведінці індивіда); милість (індивід не вважає своїм обов’язком іти назустріч залежним від себе людям, а такі, як займатися такою діяльністю як робити добрі і милосердні вчинки заради задоволення, йому не зрозумілі); вдячність (бажання відплачувати добром на добро має настільки непостійний характер, що лише з часом згасає, індивід керується таким переконанням, що це суто особиста справа кожного і ніхто нікому нічого незобов’язаний), які склали 5% від загальної кількості особистісних якостей студентів-волонтерів. Графічно характеристику рівнів ми відобразили у такому вигляді:

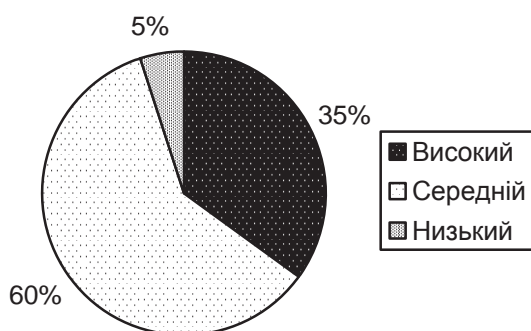

Рис. 3. Рівні сформованості особистісних якостей студентів вищих навчальних закладів.

Отже, з отриманих даних характеристики рівнів ми побачили, що сформованість особистісних якостей студентів вищих навчальних закладів знаходиться на середньому рівні. Вважаємо, що очікуваний результат дослідження є дієвим. У студентів існує потреба надавати допомогу тим, хто її дійсно потребує, бути добрим, милостивим, терпимим, приносити користь, а краще – надавати матеріальну допомогу бідним людям, сиротам, немічним, уміння доброзичливо, приязно, шанобливо, з повагою ставитися до людей, можливість подобатись оточуючим, бути гідним наслідування, вміти приносити радість і задоволення, бажання зробити кому-небудь добру послугу, принести користь, а такі якості,

як великодушність, повага, благородство, співчуття, довіра – виявляються не завжди й не повною мірою.

Таким чином, потрібно зауважити, що програма вплинула на динамічний ріст не всіх особистісних якостей, але багатьох з них, тому вона доцільно зробила свій внесок більш якісному формуванню необхідних якостей у студентів вищих навчальних закладів, які беруть участь у волонтерській роботі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бех І.Д. Виховання особистості: навчально-методичний посібник: у 2 кн. К.І. Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади / І.Д.Бех. – К.: Либідь, 2003. – 278 с.
2. Сухомлинський В.О. Как воспитать настоящего человека: (Советы воспитателям) / В.О.Сухомлинський. – К.: Рад.школа, 1975. – 286 с.
3. Слободяник Н.В. Психологічні особливості формування гуманних взаємин підлітків // Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К.: Дініт, 2000. – Т. II, ч. 4. – С. 99-110.
4. Ямко Н.Н. Система социальных ценностей. Человеческая жизнь как высшая социальная ценность / Н.Н.Ямко [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [http:// www.sias.com.ua](http://www.sias.com.ua). – Заглавие с экрана.

Осадчая М. В.

ДИНАМИКА ФОРМИРОВАНИЯ РЕЙТИНГОВЫХ ОЦЕНОК ЛИЧНОСТНЫХ КАЧЕСТВ СТУДЕНТОВ-ВОЛОНТЕРОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

В статье рассматривается динамика формирования личностных качеств студентов-волонтеров высших учебных заведений к гуманно-направленным действиям.

Ключевые слова: гуманность, качества, волонтерская работа.

Osadcha M. V.

DYNAMICS OF FORMATION OF RATING ESTIMATIONS OF PERSONAL QUALITIES OF STUDENTS-VOLUNTEERS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

In article dynamics of formation of personal qualities of students-volunteers of higher educational institutions to the is humane-directed actions is considered.

Key words: humanity, qualities, volunteer's work.

УДК 37.02: 378.14

Осадченко І.І.

ДИДАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ СИТУАЦІЙНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У статті на основі аналізу теоретичних та практичних надбань узагальнено дидактичні проблеми застосування ситуаційної методики навчання у вищих навчальних закладах. Означені проблеми згруповано за трьома рівнями: україно-адаптаційним, дидактично-психологічним та методичним, кожен з яких, водночас, має свої вияви та характеристики.

Ключові слова: ситуаційна методика навчання; дидактичні проблеми; кейс-метод; метод конкретних ситуацій.

Одна із освітніх проблем вищої школи педагогічного профілю полягає, на наш погляд, не стільки у постійному реформуванні цієї галузі, а стільки у тому, що навчальна діяльність як цілеспрямований процес професійної підготовки, результатом чого має бути компетентна готовність до відповідної діяльності, суттєво відрізняється від самої професійної діяльності як реалії життя. Саме тому М. Левківський називає згадувані види діяльності “принципово різними реальностями”, оскільки при переході від навчання до праці відбувається не просто застосування знань на практиці: “Якщо у пізнавальній діяльності знання є її предметом,